

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นและปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหน่วยงาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการสรรหามุคดากร การใช้และชำระรักษามุคดากร การพัฒนามุคดากร และการให้มุคดากรพ้นจากงาน เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปปรับปรุงงานบริหารมุคดากรของกรมสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งได้แก่ ประชากร การสุ่มตัวอย่างประชากร การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งดังกล่าวของโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนทั่วประเทศ จำนวน 1,654 คน

1.2 กลุ่มหัวหน้าหน่วยงาน คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย ผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการกอง หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งดังกล่าวในกรมสามัญศึกษา จำนวน 135 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งตัวประกอบอื่น ๆ การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้สูตรของ ทาโรยามาเน (Taro Yamane) โดยกำหนดช่วงแห่งความเชื่อมั่นหรือระดับแห่งความมีนัยสำคัญเป็น 0.05 จะได้อัตราของขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร
เท่ากับ 322 คน จากประชากรทั้งหมด 1,654 คน

2.2 กลุ่มหัวหน้าหน่วยงาน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรเท่ากับ
101 คน จากประชากรทั้งหมด 135 คน

การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม หาได้จากสูตร ทาโร ยามาเน
(Yamane 1970 : 580-581) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = กลุ่มตัวอย่างประชากร

N = ประชากร

e = ระดับแห่งความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. เครื่องมือที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหน่วยงาน สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น
3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถาม
เป็นแบบตรวจสอบ (check - list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนและหัวหน้าหน่วยงาน สังกัดกรมสามัญศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีจำนวน 61 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 4
ด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนข้อของแบบสอบถามค่ากลาง 4 ด้าน

ประเภทของงาน	จำนวน	ร้อยละ
การสรรหาบุคลากร	15	24.60
การใช้และการจ้างรักษามูลค่า	18	29.50
การพัฒนาบุคลากร	16	26.23
การให้บุคลากรพ้นจากงาน	12	19.67
รวม	61	100.00

แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีค่าตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก จึงกำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละช่วงความคิดเห็นเป็น 1 - 5 หมายความว่าลำดับดังนี้

- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยมาก
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 3 ตอนที่ผู้วิจัยจะให้โอกาสแก่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานบุคลากรทั้ง 4 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

4. การสร้างเครื่องมือและการทดลองใช้ การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาระเบียบปฏิบัติและการปฏิบัติจริงที่เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรของกรมสามัญศึกษา ทั้ง 4 ด้าน แล้วนำมาเป็นกรอบความคิดสร้างแบบสอบถาม

4.2 เมื่อสร้างแบบสอบถามได้แล้ว นำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยาลัยเกษตรเวชศาสตร์ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมแบบสอบถามไปให้ผู้ชำนาญ
(Experts) ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมแบบสอบถามให้
ครอบคลุมและตรงเนื้อหาอีกครั้ง ผู้ชำนาญจะประกอบไปด้วย ผู้ชำนาญจากกรมสามัญ-
ศึกษา ผู้ชำนาญจากคณะกรรมการข้าราชการครู ผู้ชำนาญจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้
ชำนาญจากศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการหรือผู้ชำนาญจากบุคคลภายนอก ดังต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ อาจารย์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ถนอม หัสพงษ์ รองเลขาธิการคุรุสภา
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
4. อาจารย์ คุณดี แก้วกำเนิด หัวหน้าฝ่ายนิเทศงาน
สนับสนุนการสอน หน่วยงานนิเทศ กรมสามัญศึกษา
5. อาจารย์ กัญญาพร วัฒนเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียน
เจ้าพระยาวิเทศกมล กรมสามัญศึกษา
6. อาจารย์ ประดิษฐ์ อัครพิมพ์ หัวหน้าฝ่ายนิติการ
กองการเจ้าหน้าที่ กรมสามัญศึกษา
7. อาจารย์ ดร.สุภารักษ์ รัชสิทธิ์ หัวหน้าฝ่ายติดตาม
และประเมินผล กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา
8. อาจารย์ ทองสุก บุญฉิ่ง หัวหน้าฝ่ายนโยบายและระบบ
บริหารงานบุคคล กองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
9. อาจารย์ ชงชัย ทองวัฒนพร หัวหน้างานบริหารบุคคลากร
และอัตรากำลัง กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา

4.3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและ
หัวหน้าหน่วยงาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่าง

อย่างง่าย แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อคำถาม (Item analysis) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคำถามรายข้อ (Item Scores) กับคะแนนรวม (Total test scores) ข้อคำถามใดที่ไม่มีค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจะตัดข้อคำถามนั้นทิ้ง ซึ่งจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า มีข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์ใช้จำนวน 61 ข้อ เมื่อได้แบบสอบถามดังกล่าวแล้ว นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

4.4 นำแบบสอบถามที่หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนข้อคำถามรายข้อกับคะแนนรวมตามข้อ 4.3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แล้วนำข้อมูลที่ได้อันวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.93 แสดงว่า แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

5.1 ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มนี้ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถามให้ และให้รวบรวมส่งผู้วิจัยโดยตรง การส่งแบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 322 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 292 ฉบับ

5.2 ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มหัวหน้าหน่วยงาน กลุ่มนี้ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และติดตามเก็บด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามไป 101 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 96 ฉบับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนมาจำแนกตาม
กลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของประชากร	จำนวนแบบสอบถาม			ร้อยละ
	ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืนมา	ที่สมบูรณ์	
กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	322	292	292	90.68
กลุ่มหัวหน้าหน่วยงาน	101	96	96	95.04
รวม	423	388	388	91.72

6. การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.1.1 การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ
กับคะแนนรวมของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's
product moment correlation coefficient) มีสูตรดังนี้

(Runyon and Haber 1974 : 99)

$$r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 \sum y^2}}$$

เมื่อ x = คือคะแนนเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ

y = คือคะแนนเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยของคะแนนรวม

6.1.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach
มีสูตรดังนี้ (Frederich 1976 : 43)

$$r_{kk} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s^2_1}{s^2_x} \right]$$

เมื่อ r_{kk} = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

k = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s^2_1 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม

s^2_x = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 วิเคราะห์ด้วยการหาความถี่และค่าร้อยละ

6.2.2 วิเคราะห์แต่ละกลุ่มด้วยค่ามัธยิมเลขคณิต

(Arithmetic Mean) ตามสูตรดังนี้

(ประกอบ กรรณสูต 2524 : 94)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{x} = มัธยิมเลขคณิต

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนทั้งหมด

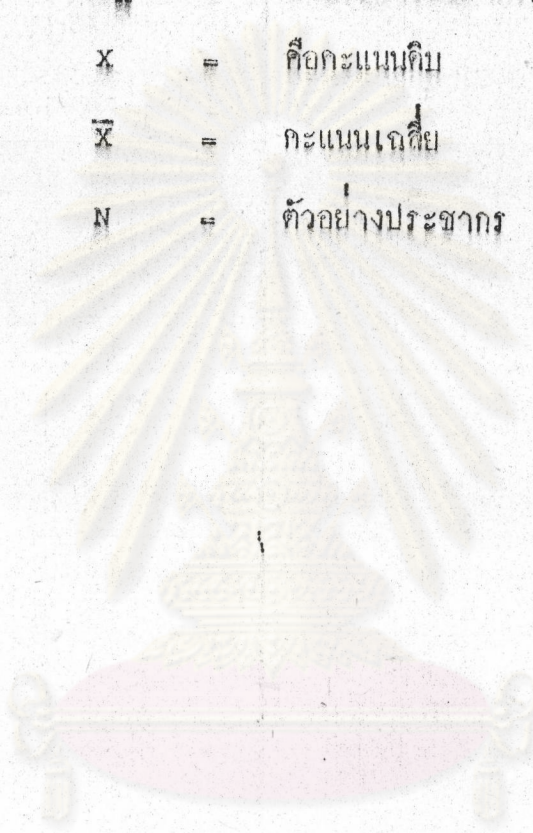
6.2.3 วิเคราะห์การกระจายของคะแนนด้วยการหาค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

(Runyon and Haber 1974 : 75)

$$s_x = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	s_x	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	=	คือคะแนนดิบ
	\bar{x}	=	คะแนนเฉลี่ย
	N	=	ตัวอย่างประชากร



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย